

Program za izpopolnjevanje
PASTORALNO IZPOPOLNJEVANJE
Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta

1. Podatki o študijskem programu

Program za izpopolnjevanje Pastoralno izpopolnjevanje traja 1 leto (dva semestra) in obsega 38 kreditnih točk (ECTS). Pastoralno izpopolnjevanje je že dolgo uveljavljen specialističen način izobraževanja bodočih duhovnikov kot podiplomski ali postmagistrski izpopolnjevalni študij. Predvidevajo in ukazujejo ga cerkveni predpisi za vse kandidate za duhovništvi in utemeljuje tudi dolgoletna izkušnja na teološki fakulteti.

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence

Namen programa je v pridobivanju tistih praktičnih veščin, ki so potrebne, da se uresničuje glavni cilj Cerkve – to je odrešenje vsega sveta preko trojnega poslanstva na področjih oznanjevanja, bogoslužja in diakonije. Program omogoča sprotno preverjanje uporabnosti doslej pridobljenih znanj v praksi, njihovo nadgrajevanje in doseganje sinergijskih učinkov v skupnem pastoralnem delu. Program usposablja predvsem za odgovorno soočenje s konkretnimi duhovnimi potrebami ljudi, za diagnosticiranje njihovega duhovnega notranjega stanja in nudenje konkretne pomoči s svetovanjem in pomočjo, ko jo Cerkev omogoča v zakramentih in zakramentalnih ter preko karitativne pomoči.

Program izpopolnjevanja za Pastoralno izpopolnjevanje predvideva osnovno poznavanje pastoralnih praks v slovenskem prostoru, ki ga kandidati pridobijo na različnih stopnjah univerzitetnega izobraževanja ter v programih izpopolnjevanja ter vseživljenjskega učenja. Pričakuje se tudi osnovno metodološko orodje za študij in raziskovanje, ki ga prav tako dobijo na vseh stopnjah visokošolskega izobraževanja. Ker gre za program izpopolnjevanja, predvideva tudi določene osebne kompetence, ki se pridobijo v praktičnih izobraževanjih.

Kompetence pastoralnega dela so definirane glede na pastoralno delo bodočih študentov. Predmeti za usvajanje kompetenc s področja:

- pastoralnega dela (praktična pastoralna teologija, pastoralna liturgika in liturgično petje, individualna pastoralna teologija in kazuistika, pastoralna zdravja, pastoralna medijev in odnos do javnosti, pastoralna psihologija);
- katehetske-pedagoškega dela (pastoralna in katehetska supervizija, homiletika);
- administracije (župnijska administracija in vodenje, skrb za cerkveno umetnost).

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

V študijski program za izpopolnjevanje Pastoralno izpopolnjevanje se lahko vpiše, kdor je zaključil:

- a) najmanj prvostopenjski študijski program za pridobitev izobrazbe iz področja teologije,
- b) najmanj prvostopenjski študijski program za pridobitev izobrazbe iz drugih strokovnih področij, če pred vpisom opravi dodatne pogoje, ki jih določi komisija za študijske zadeve Teof UL.

V skladu s 121. členom statuta Univerze v Ljubljani pogoje za vpis v program izpolnjuje tudi, kdor je v tujini končal izobraževanje, ki je enakovredno predvidenemu izobraževanju v alinejah a) in b).

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Specifična znanja in spretnosti, ki jih je udeleženec pridobil pred vpisom na program, lahko uveljavlja kot del študijskih obveznosti, če so pridobljena v javno veljavnem študijskem programu, vendar največ do 3 kreditnih točk. Teh znanj ni mogoče uveljavljati pri vajah pri posameznih predmetih. Znanja morajo po vsebini ustrezati učnim vsebinam predmetov programa Pastoralno izpopolnjevanje.

O priznavanju znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom odloča senat TEOF UL, na podlagi pisne vloge udeleženca, priloženih spričeval in drugih listin, ki dokazujejo uspešno pridobljeno znanje in vsebino teh znanj, da se znanja lahko ovrednotijo po ETCS.

Pri priznavanju znanja, pridobljenega pred vpisom, se bodo upoštevala naslednja merila:

- ustreznost pogojev za pristop in zahtevana predhodna izobrazba za vključitev v izobraževanje,
- ustreznost neformalno pridobljene usposobljenosti/izobrazbe,
- primerljivost obsega izobraževanja z obsegom predmeta, pri katerem se obveznost priznava,
- ustreznost vsebine izobraževanja glede na vsebino predmeta, pri katerem se obveznost priznava.

V primeru, da komisija ugotovi, da se pridobljeno znanje lahko prizna, se to ovrednoti z enakim številom točk po ECTS, kot znaša število kreditnih točk pri predmetu.

Kandidati oz. kandidatke znanja, pridobljena v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja ter izkustvenega učenja (portfolio, projekti, objave avtorskih del ipd.), izkažejo s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vloženega dela.

Vloga za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti mora vsebovati:

- spričevala,
- druge listine (različni dokumenti, ki jih izda delodajalec in dokazuje izkušnje, potrdila o udeležbi na seminarjih in usposabljanjih ipd.),
- portfolio, v katerem kandidat pripravi svojo biografijo s podatki o izobrazbi, o zaposlitvah ter drugih izkušnjah in znanjih, ki jih je pridobil v preteklosti,

- druga dokazila (izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela kandidatov; projekti, izumi, patenti ipd).

Priznana znanja, usposobljenosti oz. zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov študijskega programa. Iz njih pa morata biti jasno razvidna tako vsebina kot obseg vloženega dela, da se lahko znanja ovrednotijo s kreditnimi točkami. Na podlagi individualnih dokumentiranih vlog odloča o priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti in zmožnosti senat TEOF UL. Ob tem upošteva Pravilnik o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejet 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani, druge določbe statuta Univerze v Ljubljani ter Pravila Teološke fakultete Univerze v Ljubljani.

5. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študijskega programa za izpopolnjevanje je potrebno zbrati 38 kreditnih točk (ECTS).

6. Načini ocenjevanja

Izpiti so pisni, ustni ter pisni in ustni. Znanje se ocenjuje z ocenami, predvidenimi po Statutu Univerze v Ljubljani (čl. 138): 10 (odlično); 9 (prav dobro); 8 (prav dobro); 7 (dobro); 6 (zadostno); 5–1 (nezadostno).

7. Predmetnik študijskega programa s predvidenimi nosilci predmetov

Študijski program za izpopolnjevanje »Pastoralno izpopolnjevanje«

Šif	Predmet	pr	v	se	Σur	Σ ur štud obre menit ev	Σ kre d. točk
-----	---------	----	---	----	-----	-------------------------	---------------

1. LETNIK		1. semester					
1	Pastoralna in katehetska supervizija	20	20	20	60	150	5
2	Praktična pastoralna teologija	30	15	15	60	150	5
3	Pastoralna liturgika in liturgično petje	30	15	-	45	120	4
4	Individualna pastoralna teologija in kazuistika	30	15	-	45	120	4

5	Župnijska administracija in vodenje (menagement)	25	10	10	45	120	4
Skupno 1. semester		135	75	45	255	660	22

1. LETNIK		2. semester					
6	Homiletika	15	-	15	30	90	3
7	Pastoralna psihologija (mladinska, študentska, predzakonska, zakonska, družinska)	30	-	15	45	120	4
8	Pastorala zdravja (zdravstva)	20	-	10	30	90	3
9	Skrb za cerkveno umetnost	20	-	10	30	90	3
10	Pastorala medijev in odnos do javnosti	15	15	-	30	90	3
Skupno 2. semester		100	15	50	165	480	16
Skupno 1. + 2. semester		235	90	95	420	1140	38

8. Kratka predstavitev posameznega predmeta

Koda	Letnik/ Semester	Nosi lec	Naslov	Zimski semester	Poletni semester
				Tedensko število ur/ECTS	Tedensko število ur/ECTS

1. LETNIK

O 24	1/1	Gerjolj, Stegu	Pastoralna in katehetska supervizija	4/5	0/0
------	-----	-------------------	--------------------------------------	-----	-----

Ocenitev vloge katehetike, pedagogike in andragogike ter njihove vloge v konceptu vseživljenjskega učenja; proces individualizacije, predadolescenca, rana adolescenca, pozna adolescenca, poadolescenca; teorije psihičnega razvoja in osnovni dejavniki razvoja osebnosti; posredovanje vrednot nekdanj in danes; temeljni andragoški principi in metode ter oblike izobraževanja in usposabljanja odraslih za družinsko življenje. Raziskovanje sodobnih izzivov katehetike, pedagogike in andragogike v procesu vseživljenjskega učenja; raziskovanje opredelitve in utemeljitve vzgoje v predšolskem obdobju; emocionalna inteligentnost ter psihološke osnove moralnega razvoja; spoznavanje značilnosti otroštva in predadolescence; spoznavanje zakonitosti in teorij psihičnega razvoja; odkrivanje dejavnikov razvoja in njihovo prepletanje; raziskovanje generacijskih in medgeneracijskih odnosov in oblik andragoškega dela, ki odraslim pomagajo kompetentno prevzemati vlogo vzgojitelja v družini; kritično vrednotenje vloge in vplivov sodobne družine kot dejavnika celostnega razvoja otroka, mladostnika in odraslega.

P 14	1/1	Šegula, Košir, Stegu	Praktična pastoralna teologija	4/5	0/0
-----------------------	------------	-------------------------------------	---------------------------------------	------------	------------

Za vsa tri temeljna poslanstva v pastoralnem delovanju Cerkve: oznanjevanje, bogoslužje in diakonijo s študenti v teamskem delu iščemo konkretne napotke za organsko pastoralno delovanje v smislu oblikovanja občestev (koinonije). Posebej bodo obdelana področja kot: karitas, prostovoljno delo v Cerkvi, službe v Cerkvi, teamsko delo, župnijski pastoralni načrt.

L 18	1/1	Krajnc	Pastoralna liturgika in liturgično petje	3/4	0/0
-----------------------	------------	---------------	---	------------	------------

1. Prvi sklop: a) bistvo in vrste bogoslužja ter odnos do ljudskih pobožnosti b) oblike notranjega in zunanjega dejavnega sodelovanja pri bogoslužju c) Bogoslužni koledar, Splošna ureditev Rimskega misala ... e) petje mašnih besedil, ki pripadajo duhovniku (križ, pozdrav; slava Bogu na višavah; mašne prošnje; evangelij; hvalospev; skrivnost vere; vabilo k očenašu; embolizem; obred sprave in miru; sklepni blagoslov; pojdite v miru ...) f) petje pevskih elementov posameznih svetih časov (veliki teden: prošnje za veliki petek, glejte, les križa, Kristusova luč, exultet; aleluja pri vstajenjski procesiji g) petje pevskih elementov, ki jih izvaja duhovnik pri posameznih zakramentih in zakramentalih (pogrebni obred: antifone s psalmi, Pridite na pomoč svetniki Božji, V nebesa naj te spremijo, Zbor angelov naj te sprejme; poroka: blagoslov novoporočencev; lavretanske in druge litanije, Jezik moj skrivnost opevaj /intonacija/, Tebe, Boga hvalimo /intonacija/) h) spoznavanje sestave in vrst orgel ter ogled orgelske delavnice; ovrednotenje pomena tega instrumenta za bogoslužje

2. Drugi sklop vsebuje razlago obredov pod duhovnim, pastoralnim in liturgičnim vidikom: krsta, birme, spovedi, bolniškega maziljenja, zaročnega in poročnega obreda, sprejema škofa in umestitve župnika, obred izpostavitve Najsvetejšega in obred pokopa. 3. Tretji sklop predmeta so vaje - nagovori posameznim skupinam bogoslužnih sodelavcev.

M 14	1/1	Globokar, Strehovec	Individualna pastoralna teologija/svetovanje/ kazuistika	3/4	0/0
-----------------------	------------	--------------------------------	---	------------	------------

Predavana so razdeljena v štirih delih: seznanitev z zgodovinskim in teoretičnim ozadjem zakramenta sprave, obravnavanje osnovnih pravnih okvirov za izvajanje, seznanitev z nekaterimi temeljnimi etičnimi problemi ter praktično uvajanje v podeljevanje zakramenta sprave.

P 15	1/1	Šegula	Župnijska administracija in vodenje (management)	3/4	0/0
-----------------------	------------	---------------	---	------------	------------

Človeška podoba in strokovne kompetence, ki si jih mora pridobiti kandidat za komunikacijo in delo z ljudmi; Župnijska administracija: zgodovinski, kulturološki in pastoralni vidiki; obravnavanje posameznih vrst knjig (matične, pastoralne, upravne, imovinske, zgodovinske ... in druge knjige); arhiv in arhiviranje; statistični obrazci in poročila; Obisk ustanov: župnijske pisarne in arhiva, (nad)škofijskega arhiva pod strokovnim vodstvom zaposlenega osebja; Računalniško usposabljanje v službi župnijske administracije; Vodenje župnijske

knjižnice; Poleg predavanj in vaj ter obiska ustanov, kijih vodi strokovno osebje, ima kandidat mentorja, ki ga uvaja v praktično delo na župniji ali drugi pastoralni ustanovi (škofiji, uradu, gospodarski ustanovi, Zavodih za varstvo kulturne dediščine...)

PS 09	1/2	Vodičar	Homiletika	0/0	2/3
------------------	------------	----------------	-------------------	------------	------------

Seznanitev s tradicijo pridiganja v zgodovini Cerkve. Umestitev oznanjevanja preko homilije v sodobno teologijo in prakso pastore. Prepoznavanje možnosti, ki jih tako oznanjevanje prinaša za Cerkev v prihodnosti. Seznanitev s pripomočki, ki so sodobnemu pridigarju na voljo. Spremljanje prvih poizkusov homiletičnega oznanjevanja vsakega posameznega študenta. Preučitev možnosti uporabe različnih oblik pridiganja in njihova umestitev v različne priložnosti v cerkvenem letu in liturgične momente. Seznanitev s pridiganjem v javnih medijih.

PS 10	1/2	Gosteč nik	Pastoralna psihologija (mladinska, študentska, predzakonska, zakonska, družinska)	0/0	4/5
------------------	------------	-----------------------	--	------------	------------

Posameznik je seznanjen z osnovnimi zakonitostmi psihologije posameznih skupin, njihovimi razvojnimi cilji, problemi, kakor tudi pozitivnimi karakteristikami, ki jih je treba graditi in spodbujevati. Pri tem je potrebno spremljati posameznika skozi različne faze razvoja, in sicer glede na njegove potrebe tako z verskega, kakor s psihološkega stališča. Vsem tem posameznikom je nujno predstaviti vidike odrešenjskega zakramentalnega procesa, ki se v vsaki skupini odraža na njej specifičen način. Gre tudi za molitveno držo in aktualizacijo teoloških ter svetopisemskih vsebin, ki jih v vsaki specifični skupini dojemajo in aplicirajo drugače.

P 16	1/2	Šegula, Gerjolj, Cvetek	Pastorala zdravja (zdravstva)	0/0	2/3
-----------------	------------	--	--------------------------------------	------------	------------

Osvetliti nekatere specifične dejavnosti na tem področju z ozirom na potrebe in možnosti naše krajevne Cerkve.

L 19	1/2	Debevec	Skrb za cerkveno umetnost	0/0	2/3
-----------------	------------	----------------	----------------------------------	------------	------------

Vloga skrbi za cerkveno umetnost v pastoralnem poslanstvu duhovnika; pogoji kakovosti v skrbi za cerkveno umetnost; specifičnost procesa izoblikovanja del cerkvene umetnosti; dejavniki v uresničevanju skrbi za cerkveno umetnost; vrednostna izhodišča dejavnikov - normativna izhodišča dejavnikov; metode in postopki v uresničevanju skrbi za cerkveno umetnost.

OB 16	1/2	Rustja	Pastorala medijev in odnos do javnosti	0/0	2/3
------------------	------------	---------------	---	------------	------------

Sistemska predstavitev nove kulture, ki so jo oblikovali mediji, predstavitev različnost medijev, njihovo specifično govorico in njihov specifičen nagovor javnosti. Razumevanje delovanja glavnih množičnih občil (tisk, radio, internet) in njih aplikacijo za pastoralno delo.

Pridobivanje izkušenj na področju javnega nastopanja (predavalnica, cerkev in mediji) ter refleksija teh nastopov. Analiza uporabe medijev v pastoralni in pri dosedanjem delu.